

A társulási megállapodások áttekintése, módosítása az Áht. és az Ámr. változásainak tükrében

Vázlat:

- Új Ámr. szerint a megáll. kötelező tartalmi elemei
- Korábbi Ámr.-hez képest a változások, új szabályok
  - Ámr. 10. § (5)-(7) bekezdéseinek értelmezése
- az egyes társulási megállapodások elemeinek összevetése az Ámr. új szabályaival
- irányítási jogok gyakorlására jogosult természetes vagy jogi személy és az irányítási jogok gyakorlásának módja, esetleges megosztása, valamely alapító részére történő kizárólagos biztosítása, figyelembe véve az egyes ágazatokat
  - Ttv. 8. §-a szerinti társulási megállapodás esetén
  - Ttv. 9-15. §-a szerinti társulási megállapodás esetén
  - Ttv. 16. §-a szerinti társulási megállapodás esetén
  - A többcélú kistérségi társulás társulási megállapodása esetén

Irányadó jogszabályok és rövidítéseik:

- a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.)
- az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.)
- az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet (új Ámr.)
- az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (korábbi Ámr.)
- a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet (Ber.)
- a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásairól szóló 2004. évi CVII. törvény (Tctv.)
- a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény (Ttv.),
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kotv.),
- a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.),
- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (Közműv.tv.).

Feladatok:

Az önkormányzatoknak az alábbiakban részletezettek alapján módosítaniuk kell:

- *társulási megállapodásaikat és alapító okirataikat, (A társulási megállapodásokat és az alapító okiratokat az állami normatíva igénylések miatt még 2010. első negyedévében módosítani szükséges!)*
- *szervezeti és működési szabályzatokról szóló rendeletüket,*
- *a Kotv. 40. § (6) bekezdése szerinti („adatszolgáltatásos”) rendeletüket!*

A 2010. január 1-én hatályba lépett új Ámr. számos szakasza pontosabb, részletesebb szabályokat tartalmaz a költségvetési szervekre vonatkozóan a korábbi Ámr.-hez képest, például a költségvetési szervek alapítása, működtetése tekintetében is. *Az új Ámr. a társulási megállapodásokra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek a pénzügyi szempontból való pontosítását (is) jelenti.*

Az új Ámr. 10. § (5)-(7) bekezdése szerint:

A költségvetési szerv közös működtetéséről az alapító szervezetnek írásbeli megállapodást kell kötniük, amelynek tartalmaznia kell

- a) az alapítás költségeinek forrását alapítók szerint,*
- b) a folyamatos működtetés, üzemeltetés feltételeit, ezen belül az alapítók hozzájárulásának arányát, mértékét, éves megállapításának módját,*
- c) ~~az irányítási jogok gyakorlásának módját, esetleges megosztását vagy valamely alapító részére történő kizárólagos biztosítását, a Kt. 8. §-ának (2) bekezdésében, az Áht.-ban és külön jogszabályban meghatározott irányítási jogok gyakorlására jogosult természetes vagy jogi személyt.~~*
- d) a közös működtetés megszűnésének, megszüntetésének szabályait,*
- e) rendelkezést a külön jogszabályban foglalt egyéb kérdésekről.*

A fentiekben ismertetett jogszabályváltozás miatt valamennyi önkormányzatnak át kell tekintenie a társulási megállapodásait, és az Ámr. új, pontosabb szabályainak megfelelően - az alábbiakat figyelembe véve - módosítania kell azokat!

Az alábbiak a Ttv. szerinti és a többcélú kistérségi társulási megállapodásokra is vonatkoznak:

Az alapítás költségeinek forrása alapítók szerint:

A korábbi Ámr.-hez képest a szabályozás annyiban változott, hogy a társulási megállapodásokban ezentúl fel kell tüntetni az alapítás költségeinek a forrását **alapítók szerint**.

E költségek forrásai az intézmény jogszerű működését alapozzák meg. Arra szolgálnak, hogy az intézmény a működését a jogszabályokban meghatározottaknak megfelelően kezdje meg.

Az alapítás költségeinek a forrásai a következők lehetnek:

- az önkormányzat részére nyújtott normatív hozzájárulások és támogatások lemondásához kapcsolódó kiadások,
- a jogelőd intézmény(ek) megszüntetésével kapcsolatos költségek,
- különböző nyilvántartásokba való bejegyzések költségei,
- szerződések megkötéséből adódó költségek (pl. ügyvédi díj),
- a feladatellátás érdekében épületek építésével, fejlesztésével, valamint az eszközfejlesztésből adódó költségek,
- egyéb adminisztrációs költségek (pl: bélyegzők) készíttetéséből adódó költségek.

A folyamatos működtetés, üzemeltetés feltételei, ezen belül az alapítók hozzájárulásának aránya, mértéke, éves megállapításának módja:

- mi szolgál a társulás működtetésének, az intézmény közös fenntartásának fedezetül,
- mi alapján állapítják meg a társulást alkotó önkormányzatok hozzájárulásának arányát, meddig és milyen módon kell a hozzájárulást teljesíteni,
- a hozzájárulási többlet és hiány elszámolásának módja,
- közösen foglalkoztatott személyhez kapcsolódó kiadásokat fedezete hogyan történik *(ha van ilyen)*,
- az intézmény költségvetésének, zárszámadásának, gazdálkodásról szóló beszámolóinak elfogadása hogyan történik *(A Ttv. 8. §-a szerinti társulás esetén figyelemmel kell lenni arra, hogy a társulási megállapodásban meghatározott költségvetést érintő döntéshez a képviselő-testületek mindegyikének egyetértése szükséges. (Ttv. 8. § (3) bek.))*,
- a vagyoni viszonyok szabályozása (ingatlanok, ingóságok tulajdonlása, használata),
- felújítások, beruházások költségeinek a fedezete, →
- a vagyonszaporulattal kapcsolatos rendelkezések.

A közös működtetés megszűnésének, megszüntetésének szabályai:

- a közös vagyon tekintetében való elszámolás *(a közös vagyont milyen módon osztják fel egymás között az önkormányzatok, milyen arányban szereznek tulajdonjogot)*,
- arról is lehet rendelkezni, hogy a vagyon megosztásáról az önkormányzatok külön megállapodást kötnék.

Az irányítási jogok gyakorlására jogosult természetes vagy jogi személy, az irányítási jogok gyakorlásának módja, esetleges megosztása vagy valamely alapító részére történő kizárólagos biztosítása:

Az új Ámr. szerint a társulási megállapodásokban fel kell tüntetni az irányítási jogok gyakorlására jogosult természetes vagy jogi személyt. Pontosításra került a szabályozás a tekintetben, hogy az irányítási jogok megosztásáról, illetve valamely alapító részére történő kizárólagos biztosításáról is rendelkezni kell. (Attól függően, hogy a társuló önkormányzatok miként állapodnak meg.)

A Ttv. 8. §-a szerinti társulási megállapodás esetén a következőképpen javasoljuk a fenti tartalmi elemet szabályozni:

Ebben a társulási formában a közös fenntartással, illetve a közös foglalkoztatással kapcsolatos feladat- és hatásköröket a megállapodásban meghatározott képviselő-testület, illetve annak szerve gyakorolja. A képviselő-testületek ebben az esetben nem hoznak létre közös döntéshozó szervet (társulási tanácsot).

Az **irányítási jogokat** egy képviselő-testület *(a megállapodásban meghatározott képviselő-testület, amely rendszerint az intézmény (költségvetési szerv) székhelye szerinti önkormányzat*

képviselő-testülete) gyakorolja. A képviselő-testület egyes irányítási jogait szerveire (polgármester, bizottságok stb.) átruházhatja.

Az átruházott hatásköröket a szervezeti és működési szabályzatról szóló helyi rendeletben is szabályozni kell! Ha az irányítási jogok gyakorlójaként megnevezett önkormányzat a helyi szmsz-ben nem rendelkezett a társulásait érintő hatáskör-átruházásokról, akkor a rendeletét módosítani kell!

Az átruházható hatáskörökről szóló táblázatokat lásd alább!

Az irányítási jogok gyakorlására jogosult természetes vagy jogi személy megjelölése:

Az irányítási jogosítványok gyakorlójaként *csak olyan önkormányzatot* lehet megnevezni, amely az intézmény alapító okiratában *alapítóként van megnevezve*. (Ez az önkormányzat rendszerint az intézmény székhelye szerinti önkormányzat.) A társulási megállapodásban az irányítási jogosítványok gyakorlójaként megnevezett önkormányzat mellett azt is fel kell tüntetni, hogy az irányítási jogosítványokat az önkormányzat nevében a képviselő-testület gyakorolja.

A hatályos jogszabályok szerint a társulási megállapodásokban az alábbi irányítási jogokról kell rendelkezni:

A **Kt. szerinti** irányítási jogok: (Valamennyi társulási formánál irányadó!)

☉ költségvetési szerv alapítása, átalakítása, megszüntetése, továbbá költségvetési szerv alapító okiratának kiadása, szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása (alapítói jogok),

☉ a költségvetési szerv vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy vezetői megbízásának visszavonása, a vele kapcsolatos egyéb munkáltatói jogok gyakorlása:

Az költségvetési szerv vezetőjének kinevezésénél, megbízásánál, felmentésénél figyelemmel kell lenni a Ttv. 8. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezésre, mely szerint a megállapodásban meghatározott képviselő-testület, illetőleg szervének döntése előtt a képviselő-testületek - megállapodás esetén a polgármesterek - véleményét ki kell kérni a közös intézmény vezetője, a közösen foglalkoztatott munkavállaló megbízása, kinevezése és felmentése esetén. Fontos, hogy a többi képviselő-testület (vagy amennyiben úgy állapodnak meg, polgármesterek) véleményét és nem egyetértését kell kérni. A társulással kapcsolatos döntésekről a képviselő-testületeket tájékoztatni kell.

A költségvetési szerv vezetőjével kapcsolatos egyéb munkáltatói jogok gyakorlójaként a társulási megállapodásban irányító szervként megjelölt képviselő-testület polgármesterét kell megjelölni. Célszerűségi okokból javasoljuk, hogy az intézmény székhelye szerinti önkormányzat polgármesterét jelöljék meg. (Ez hatáskör átruházásnak minősül, ezért az Ötv. 9. § (3) bekezdése alapján a hatáskör gyakorlója e hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, ill. e hatáskört visszavonhatja.)

☉ a költségvetési szerv gazdasági vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy a megbízás visszavonása, díjazásának megállapítása:

Itt figyelemmel kell lenni a következőkre, amennyiben az intézmény rendelkezik gazdasági vezetővel:

A Kt. 8. § (7) bekezdése értelmében a helyi önkormányzati költségvetési szerv esetén - amennyiben törvény másként nem rendelkezik - a gazdasági vezetővel kapcsolatos jogkört az irányító szerv vezetője gyakorolja. (Az irányító szerv vezetője az irányító szervként megnevezett képviselő-testület polgármestere. Célszerű az intézmény székhelye szerinti önkormányzat polgármesterét megjelölni.) E szabály alól azonban a Kotv. 106. § (2) bekezdése kivételt állapít meg: a fenntartói irányítás nem sértheti a közoktatási intézmény vezetőjének munkáltatói jogait, döntési jogosítványait, beleértve a gazdasági vezető feletti munkáltatói jogokat. Ezért a közoktatási intézményekben alkalmazott gazdasági vezetők felett továbbra is az intézményvezetők gyakorolják a munkáltatói jogokat.

☉ a költségvetési szerv tevékenységének szabályszerűségi, pénzügyi, valamint teljesítmény-ellenőrzése,

☉ a fejezetet irányító szerv külön törvényben meghatározott, az államháztartás működésével és gazdálkodásával kapcsolatos jogainak gyakorlása:

Ezekre a jogokra nézve az Áht. 49. § (5)-(7) bekezdése ad iránymutatást. E jogosítványokat a társulási megállapodás mellékletében célszerű felsorolni. Ezzel kapcsolatban felhívjuk a figyelmet arra, hogy a Kotv. 40. § (6) bekezdése alapján alkotott rendeletet (amelyben az önkormányzat arról rendelkezik, hogy a közoktatási intézmény milyen adatokat köteles szolgáltatni a számára) is módosítani kell! Az Áht. 49. § (5)-(6) bekezdése alapján - a (7) bekezdést figyelembe véve - e Kotv. szerinti rendeletben szabályozni kell azt is, hogy a közoktatási intézmény milyen pénzügyi, illetve gazdálkodással kapcsolatos adatokat köteles szolgáltatni az önkormányzat számára. Ezeket az adatokat célszerű a rendelet mellékletében felsorolni.

☉ költségvetési szerv jelentéstételre vagy beszámolóra való kötelezése,

☉ jogszabályban meghatározott esetekben a költségvetési szerv döntéseinek előzetes vagy utólagos jóváhagyása,

☉ egyedi utasítás adása feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására.

A társulási megállapodásban - a Kt.-ban meghatározott irányítói jogok mellett - fel kell tüntetni azokat a jogosítványokat is, amelyek az egyes ágazati (közoktatási, szociális, egészségügyi, közművelődési) jogszabályokban találhatóak:

Ezek között vannak olyan jogok, amelyek a Kt.-ban is nevesítve vannak, illetve megfeleltethetőek egyes a Kt.-ban szabályozott irányítói jogoknak, ezért az ágazati jogszabályokban meghatározott jogosítványok közül - a Kt.-ban meghatározott irányítói jogok mellett - a társulási megállapodásban csak azokról kell rendelkezni, amelyek a Kt.-ban nem szerepelnek.

A következő csoportosítás ebben nyújt segítséget: (Valamennyi társulási formánál irányadó!)

A Kotv. az alábbi Kt.-ben nem nevesített irányítói (fenntartói) jogosítványokról rendelkezik:

- a közoktatási intézmény minőségirányítási programjának, ~~a~~ nevelési-oktatási intézmény nevelési ill. pedagógiai programjának, házirendjének, az ÁMK pedagógiai-művelődési programjának jóváhagyása, ✓
- a közoktatási intézmény gazdálkodási jogköréről, tevékenységi körének módosításáról, nevének megállapításáról való döntés,
- az óvodába történő jelentkezés módjáról való ~~döntés~~, ✓
- a nagyobb létszámú gyermekek egy időszakon belüli óvodai ~~felvételének~~ időpontjáról való döntés,
- az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról való döntés,
- a közoktatási intézmény költségvetésének meghatározása,
- a kérhető költségtérítés és tandíj megállapítása szabályainak, a szociális alapon adható kedvezmények feltételeinek meghatározása,
- az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számának meghatározása, az osztály, csoport átlagléttségétől való eltérést engedélyezése, az adott tanítási évben az iskolában indítható osztályok, napközis csoportok, a kollégiumban szervezhető csoportok számának meghatározása, továbbá a maximális létszámtól való eltérés engedélyezése, *(De az intézménybe felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám meghatározása az alapító okiratban történik!)* ✓
- nevelési-oktatási intézményében a gyermek- és ifjúságvédelmi ~~tevékenység~~, a tanuló és gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedések ellenőrzése,
- a nevelési-oktatási intézmény foglalkozási, ill. pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtásának, a pedagógiai munka eredményességének értékelése,
- egyetértési jog gyakorlása a nem kötelező tanórai foglalkozás, ill. az egyéni foglalkozások megtartásához nagyobb időkeret megállapításához,
- egyetértési jog gyakorlása a tanítási hetek 6 tanítási nappal történő megszervezéséhez,
- egyetértési jog gyakorlása a rendkívüli szünet ~~elrendeléséhez~~, ✓
- az óvodák, iskolák, ill. a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési (felvételi) körzetének meghatározása és közzététele,
- az iskola igazgatójának intézkedési terv készítésére való felhívása, ha az adott iskolában folyó pedagógiai tevékenység az országos mérés, értékelés eredményei szerint nem éri el a jogszabályban meghatározott minimumot,
- új feladat megállapítása a közoktatási intézmény részére az ellátásához szükséges feltételek biztosításával.

A Szt. az alábbi Kt-ben nem nevesített irányítói (fenntartói) jogosítványokról rendelkezik:

- szolgáltatástervezési koncepció készítése az általa működtetett szociális szolgáltatások és intézmények vonatkozásában,
- az intézményi **térítési díj** meghatározása. *MAJELI 1 BEZEM!!*

A Eütv. a Kt-ban nevesített más irányítói (fenntartói) jogosítványról nem rendelkezik.

A Közművtv. az alábbi Kt-ben nem nevesített irányítói (fenntartói) jogosítványokról rendelkezik:

- a könyvtár feladatainak, kiegészítő feladatainak meghatározása,
- beiratkozási díj mértékének meghatározása,
- könyvtárhasználati szabályzat meghatározása,
- könyvtárhasználati feltételek és kedvezmények meghatározása,
- az általa fenntartott közművelődési intézmény működési engedélyének kiadása,
- a könyvtár fenntartásával, irányításával kapcsolatos más jogszabályokban meghatározott feladatokat ellátása,
- a közművelődési intézmény munkatervének jóváhagyása,
- a közművelődési intézmény költségvetésének jóváhagyása,
- a könyvtár fejlesztésére vonatkozó tervek jóváhagyása.

A Ttv. 9-15. §-a szerinti társulási megállapodás esetén a következőképpen javasoljuk az irányítási jogok gyakorlására vonatkozó szabályozást áttekinteni:

Ebben a társulási formában a képviselő-testületek közös döntéshozó szervet, társulási tanácsot hoznak létre, mely gyakorolja a társulás tagjai által a társulásra átruházott feladat – és hatásköröket.

2008. év. CV. tv.
Irányítási jog gyakorlására jogosult: a társulási megállapodásban megjelölt – ennek hiánya esetén a költségvetési szerv székhelye szerinti önkormányzat képviselő-testülete. (A Kt. 8. § (1) cc) pont szerint 2010. január 1-től hatályos szabály!!!)

Az irányítási jogok gyakorlójaként csak olyan önkormányzatot lehet megnevezni, amely az intézmény alapító okiratában alapítóként van megnevezve. (Ez az önkormányzat rendszerint az intézmény székhelye szerinti önkormányzat.) A társulási megállapodásban az irányítási jogosítványok gyakorlójaként megnevezett önkormányzat mellett azt is fel kell tüntetni, hogy az irányítási jogosítványokat az önkormányzat nevében a képviselő-testület gyakorolja.

A Kt.-n kívüli ágazati jogszabályokban megtalálható irányítói jogosítványok tekintetében azt is kell megvizsgálni, hogy melyek tartoznak az átruházható kategóriába. Amennyiben a hatáskör átruházható, akkora a társulási megállapodásban tételesen fel kell sorolni, hogy az egyes irányítói jogosítványok közül melyeket ruháztak át a társulás tagjai a társulási tanácsra. *Az átruházó képviselő-testületnek az átruházott hatásköröket a szervezeti és működési szabályzatról szóló helyi rendeletében is szabályozni kell!*

E vonatkozásban ágazatonként a lenti táblázat ad segítséget!

A Ttv. 16. §-a szerinti társulási megállapodás esetén a következőképpen javasoljuk az irányítási jogok gyakorlására vonatkozó szabályozást áttekinteni:

A jogi személyiséggel rendelkező társulás megállapodása tartalmazza többek között az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó rendelkezéseket. Az új. Ámr. szerint ezt **bővíteni kell**, mert az irányítási jogok teljes körét szabályozni kell.

Ebben a társulási típusban lehetőség van arra, hogy

- a) az önkormányzatok közösen alapítsanak önkormányzati feladatellátást végző intézményt, illetve
- b) a társulás saját maga alapítson intézményt.

Az a) pont szerinti közös alapítás és fenntartás esetén a társulási megállapodásnak tartalmaznia kell, hogy a társulás tagjai az egyes irányítói, fenntartói jogosítványok gyakorlását átengedi-e a társulási tanácsnak. Csak azokat a jogosítványokat lehet átengedni, melyek a Kt.-n kívüli ágazati jogszabályokban találhatóak meg.

Itt is figyelembe kell venni az egyes ágazati jogszabályokban található irányítói jogosítványokat. (A lenti táblázatban áttekinthetőek, hogy az irányítói jogosítványok közül, melyek ruházhatóak át.)

A b.) pont esetében az irányító szerv a társulási tanács.

Az a) pont esetén: *Az irányítási jogok gyakorlójaként csak olyan önkormányzatot lehet megnevezni, amely az intézmény alapító okiratában alapítóként van megnevezve. (Ez az önkormányzat rendszerint az intézmény székhelye szerinti önkormányzat.) A társulási megállapodásban az irányítási jogosítványok gyakorlójaként megnevezett önkormányzat mellett azt is fel kell tüntetni, hogy az irányítási jogosítványokat az önkormányzat nevében a képviselő-testület gyakorolja.*

A b) pont esetén: *Az irányítási jogok gyakorlására jogosultként a társulást kell megnevezni azzal, hogy nevében a társulási tanács gyakorolja az irányítási jogokat.*

A víziközmű-társulatokkal kapcsolatban a következőkre hívjuk fel a figyelmet:

E társulatok a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 9. §-a értelmében:

Az önkormányzat (önkormányzati társulás) a törzsvagyonában lévő víziközmű létesítmények létesítéséről, fenntartásáról, üzemeltetéséről (a továbbiakban: működtetés) a következő módokon gondoskodhat:

a) olyan gazdálkodó szervezetet hoz létre, amelyben kizárólagos részesedéssel rendelkezik - ide nem értve a munkavállalói rész tulajdont,

b) az állam és az önkormányzat együttesen olyan gazdálkodó szervezetet hoz létre, amelyben kizárólagos közös részesedéssel rendelkezik - ide nem értve a munkavállalói rész tulajdont,

c) a működtetés gyakorlásának időleges jogát koncessziós szerződésben átengedi.

(A Polgári Törvénykönyv 685. § c) pontja szerint a gazdasági társaság is gazdálkodó szervezet.)

A fentiekből az következik, hogy a víziközmű-társulatok csak gazdálkodó szervezeti formában (illetve koncessziós szerződés útján) működtethetők, költségvetési szervként azonban nem. Ezt támasztja alá a költségvetési szerv Kt.-ben meghatározott fogalma is. E szerint ugyanis a költségvetési szerv haszonszerzési cél nélkül működik. A víziközmű-társulat pedig profitérdekelte szervezet.

Így 2010. január 1-jétől: azokat az EU forrásból létrehozott víziközmű-létesítményeket, amelyek a beruházás megvalósításáig költségvetési szervi formában léteztek, a létesítmény működtetésének megkezdését követően át kell alakítani gazdasági társasággá (célszerűen korlátolt felelősségű társasággá). Az így működő víziközmű-létesítmény nem költségvetési szerv, de törzskönyvi jogalany, és a költségvetési szervekre vonatkozó szabályok szerint gazdálkodik.

Az Ötv. 33/A. § (2) bekezdés bb) pontja alapján a víziközmű-létesítményt működtető gazdasági társaság vezetője csak főállású polgármester lehet, de ő is csak akkor, ha ezt számára a képviselő-testület engedélyezi.

A többcélú kistérségi társulás társulási megállapodása esetén a következőképpen javasoljuk az irányítási jogok gyakorlásával kapcsolatos tartalmi elemet szabályozni:

Az irányítási jogok gyakorlására jogosult természetes vagy jogi személy megjelölése és az irányítási jogok gyakorlásának a módja:

*A Tctv. értelmében a társulási megállapodásnak tartalmaznia kell az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó részletes rendelkezéseket. Az Ámr. ezt a rendelkezést azzal bővíti, hogy a megállapodásban nemcsak az alapítói jogokat, hanem **az irányítási jogok teljes körét szabályozni kell.***

A többcélú kistérségi társulás az intézményekkel kapcsolatos jogok tekintetében lehet:

- a) átruházott hatáskörök gyakorlója (intézményfenntartó) vagy**
- b) saját jogon alapítói joggyakorló.**

- a) Ha a többcélú társulás átruházott hatáskörök gyakorlójaként jár el, akkor **úgy kell tekinteni, mintha intézmény közös alapítására és/vagy fenntartására létrejött „sima” társulás lenne.**

- b) Ha saját jogú alapítói joggyakorlóként jár el a többcélú társulás, akkor úgy kell tekinteni, mintha „önkormányzat” lenne, azaz a társulást alkotó önkormányzatoknak közvetlenül nincs beleszólása a társulás által alapított intézmény alapítói-irányítói-fenntartói jogainak gyakorlásába, **az intézménnyel kapcsolatos valamennyi döntés meghozatala irányító szervként a társulási tanács hatáskörébe tartozik.** Miután ez a fajta joggyakorlás nem származtatott, hanem eredeti jogosítványa a többcélú társulásnak, az *átruházható alapítói-fenntartói-irányítói jogok gyakorlását át is adhatja (társulási tanács elnökének, bizottságnak). Ezt a társulási tanács szervezeti és működési szabályzatában rögzíteni kell!*

Az a) pont szerinti, az intézmény önkormányzatok általi közös alapítása esetén: Ha a társulás tagjai az *egyes irányítói, fenntartói jogosítványok gyakorlását átruházták a társulási tanácsra, akkor azt a társulási megállapodásban tételesen rögzíteni kell.* Csak azokat a jogosítványokat lehet átengedni, melyek a Kt.-n kívüli ágazati jogszabályokban találhatóak meg. Az át nem ruházható, illetve az *át nem ruházott alapítói-irányítói-fenntartói jogosítványokat továbbra is a települési önkormányzatok gyakorolják, azaz nekik kell meghozni az ezekkel kapcsolatos döntéseket.*

A b) pont esetében a társulási megállapodás csak az adott intézmény többcélú társulás általi alapításának tényét rögzíti, amely alapján a társulás, mint alapító (irányító) maga fogja kiadni az intézmény alapító okiratát, melyben *az alapítói jogokkal felruházott irányító szerv a társulási tanács lesz.* Ezért *az összes irányítói jogot a társulási tanács gyakorolja.*

Az a) pont esetében: *Az irányítási jogok gyakorlójaként csak olyan önkormányzatot lehet megnevezni, amely az intézmény alapító okiratában alapítóként van megnevezve. (Ez az önkormányzat rendszerint az intézmény székhelye szerinti önkormányzat.) A társulási megállapodásban az irányítási jogosítványok gyakorlójaként megnevezett önkormányzat mellett azt is fel kell tüntetni, hogy az irányítási jogosítványokat az önkormányzat nevében a képviselő-testület gyakorolja.*

A b) pont esetén: *Az irányítási jogok gyakorlására jogosultként a többcélú társulást kell megnevezni azzal, hogy nevében a társulási tanács gyakorolja az irányítási jogokat.*

Átruházható és nem átruházható hatáskörök:

Az a) pont szerinti többcélú kistérségi társulás rendelkezik egy közös döntéshozó szervvel (társulási tanács), amely gyakorolja a társulás tagjai által a társulásra átruházott feladat- és hatásköröket. A feladatellátó intézménnyel kapcsolatos **irányítói (fenntartói) jogosítványok tekintetében, ezért azt szükséges megvizsgálni, hogy melyek tartoznak az átruházható kategóriába.** E vonatkozásban ágazatonként az alábbi táblázat ad segítséget (A táblázatokban a Kt. szerinti irányítói jogkör tartalmi elemeit hasonlítjuk össze az ágazati törvényekben fellelhető fenntartói jogosítványokkal.)

Az alábbi táblázatok iránymutatást adnak arra is, hogy a Ttv. 8. §, 9-15. és 16. §-a szerinti társulásban az irányítói jogokat gyakorló képviselő-testület mely hatásköreit ruházhatja át.

Fenntartó fogalma a Kotv. szerint: az a jogi személy (helyi önkormányzat, állami szerv, egyházi jogi személy, felsőoktatási intézmény, vállalat, szövetkezet, alapítvány, társadalmi

szervezet, nemzeti és etnikai kisebbségi érdek-képviselői szervezet, kisebbségi önkormányzat, egyesület és más jogi személy), illetőleg természetes személy (mint egyéni vállalkozó), amely, illetve aki a közoktatási szolgáltató tevékenység folytatásához szükséges jogosítvánnyal rendelkezik, és az e törvényben meghatározottaknak megfelelően a közoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételekről gondoskodik.

JK.

Közoktatási tv.-ben nevesített fenntartói jogszabályok	2008. évi CV. törvényben nevesített irányítói jogszabályok	Átruházható Igen /nem
Dönt a közoktatási intézmény létesítéséről	Költségvetési szerv alapítása	Nem
Dönt a közoktatási intézmény átszervezéséről	Költségvetési szerv átalakítása	Nem
Dönt a közoktatási intézmény megszüntetéséről	Költségvetési szerv megszüntetése	Nem
Közoktatási intézmény alapító okiratának kiadása	Költségvetési szerv alapító okiratának kiadása	Nem
Jóváhagyja a közoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát, minőségirányítási programját, a nevelési-oktatási intézmény nevelési ill. pedagógiai programját, házirendjét, az ÁMK pedagógiai-művelődési programját	Költségvetési szerv szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása	A szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásának kivételével valamennyi átruházható
Megbízta a közoktatási intézmény vezetőjét és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat	költségvetési szerv vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy vezetői megbízásának visszavonása, a vele kapcsolatos egyéb munkáltatói jogok gyakorlása,	Nem
Rendszeresen ellenőrzi a közoktatási intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét	költségvetési szerv tevékenységének szabályszerűségi, pénzügyi, valamint teljesítmény-ellenőrzése,	Nem
Kötelezheti a közoktatási intézményt, hogy évente, tanévente egyszer tevékenységéről átfogó beszámolót adjon	költségvetési szerv jelentéstételre vagy beszámolóra való kötelezése,	Nem
a.) Törvényességi ellenőrzés keretében feltárt és nem orvosolt jogszabálysértő döntést megsemmisíti és a közoktatási intézmény	Egyedi utasítás adása feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására.	Nem

<p>vezetőjét új döntés, illetve az elmulasztott intézkedés meghozatalára utasítja (a joggyakorlás megosztott a testület és a jegyző között)</p> <p>b.) Szakmai ellenőrzés keretében készült értékelés eredményeképpen megfelelő határidő biztosítása mellett felhívja a közoktatási intézmény vezetőjét, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg</p>		
Dönt a közoktatási intézmény gazdálkodási jogköréről, tevékenységi körének módosításáról, nevének megállapításáról,		Nem (alapító okiratot érintő döntések)
Dönt az óvodába történő jelentkezés módjáról		Igen
Dönt a nagyobb létszámú gyermekek egy időszakon belüli óvodai felvételének időpontjáról		Igen
Dönt az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról		Igen
Meghatározza a közoktatási intézmény költségvetését		Igen (de a rendeletben való, elfogadás nem)
Meghatározza a kérhető költségtérítés és tandíj megállapításának szabályait, a szociális alapon adható kedvezmények feltételeit		Nem (a döntés rendeleti formát igényel!)
Meghatározza az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számát, engedélyezi az osztály, csoport átlagléttszámától való eltérést, meghatározza az adott tanítási évben az iskolában indítható osztályok, napközis csoportok (csoportok), a kollégiumban szervezhető csoportok számát, továbbá engedélyezi a maximális létszámtól való eltérést		Igen (de az intézménybe felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám meghatározása alapító okiratban történik!)

Ellenőrzi nevelési-oktatási intézményében a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet, a tanuló és gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedéseket		Igen
Értékeli a nevelési-oktatási intézmény foglalkozási, ill. pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai munka eredményességét		Igen
Egyetértési jog gyakorlása a nem kötelező tanórai foglalkozás, ill. az egyéni foglalkozások megtartásához nagyobb időkeret megállapításához		Igen
Egyetértési jog gyakorlása a tanítási hetek 6 tanítási nappal történő megszervezéséhez		Igen
Egyetértési jog gyakorlása a rendkívüli szünet elrendeléséhez		Igen
Meghatározza és közzéteszi az óvodák, iskolák, ill. a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési (felvételi) körzetét		Nem (alapító okiratot érintő döntés: közszolgáltató tevékenység – működési kör)
Felhívja az iskola igazgatóját intézkedési terv készítésére, ha az adott iskolában folyó pedagógiai tevékenység az országos mérés, értékelés eredményei szerint nem éri el a jogszabályban meghatározott minimumot.		Igen
Új feladatot állapíthat meg a közoktatási intézmény részére az ellátásához szükséges feltételek biztosításával		Nem (alapító okiratot érintő döntés: szakfeladat)

Fenntartó fogalma a Szoc.tv. szerint: a központi költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 8. §-a, 9. §-a, illetve 16. §-a szerinti intézményi társulás, a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása, a települési kisebbségi önkormányzat és a területi kisebbségi önkormányzat (a továbbiakban együtt: állami fenntartó),

Szoc.tv.-ben nevesített fenntartói jogosítványok	2008. évi CV. törvényben nevesített	Átruházható Igen
---	--	-------------------------

	irányítói jogosítványok	/nem
	Költségvetési szerv alapítása	Nem
	Költségvetési szerv átalakítása	Nem
	Költségvetési szerv megszüntetése	Nem
	Költségvetési szerv alapító okiratának kiadása	Nem
Jóváhagyja az intézmény szervezeti és működési szabályzatát , szakmai programját, valamint a szakosított ellátást nyújtó intézmény esetében a házirendet.	Költségvetési szerv szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása	A szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásának kivételével valamennyi átruházható
Az intézmény vezetője tekintetében gyakorolja a munkáltatói jogokat	költségvetési szerv vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy vezetői megbízásának visszavonása, a vele kapcsolatos egyéb munkáltatói jogok gyakorlása,	Nem
a.) Ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét b.) Ellenőrzi az intézmény működésének törvényességét	költségvetési szerv tevékenységének szabályszerűségi, pénzügyi, valamint teljesítmény-ellenőrzése,	Nem
	költségvetési szerv jelentéstételre vagy beszámolóra való kötelezése,	Nem
Ha az intézmény működésének ellenőrzése során jogszabálysértést állapít meg, intézkedik annak megszüntetéséről	Egyedi utasítás adása feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására.	Nem
Meghatározza az intézményi térítési díjat		Nem (a döntés rendeleti formát igényel)
Szolgáltatástervezési koncepciót készít az általa működtetett szociális szolgáltatások és intézmények vonatkozásában		Igen

Fenntartó fogalma az Eütv. szerint: költségvetési szerv egészségügyi szolgáltató esetén az alapító okiratban felügyeleti szervként megjelölt állami szerv, helyi önkormányzat vagy önkormányzati társulás.

2010. január 1-től az Eütv. új szabályokat tartalmaz a Kt. hatálya alá tartozó egészségügyi közszolgáltató költségvetési szervek tekintetében. Rájuk is irányadóak a 115. §-ban nevesített fenntartói jogosítványok, azonban speciális szabályokat is meghatároz. Így:

Az egészségügyi közszolgáltató közintézet vezetésének módját az irányító szerv határozza meg:

- Az irányító szerv az egészségügyi **közszolgáltató közintézet** vezetését vezető testületre bízhatja, **vállalkozó közintézet** esetén vezető testületre bízza, melynek létszámát 3-11 főben határozhatja meg.

A közszolgáltató közintézeti formában működő egészségügyi intézményt fenntartó önkormányzatnak az Eütv. 2010. január 1-jétől hatályos szabályai alapján módosítania kell az intézményének alapító okiratát, amennyiben úgy dönt, hogy az intézmény vezetését vezető testületre bízza. Ha az intézmény vállalkozó közintézeti formában működik, akkor az intézmény vezetését a fenti rendelkezés alapján vezető testületre kell bízni. Így ebben az utóbbi esetben a fenntartó önkormányzatnak mindenképpen módosítania kell az intézmény alapító okiratát.

- *Az egészségügyi közszolgáltató közintézet megosztott hatáskörű vezetése esetén a szerv egyszemélyi felelős vezetője a főigazgató vagy igazgató. A vezetést megosztott hatáskörben az orvosigazgató, az ápolási igazgató, a gazdasági igazgató gyakorolja. A vezetők döntési jogkörét a közintézet szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni.*

Eütv.-ben nevesített fenntartói jogosítványok	2008. évi CV. törvényben nevesített irányítói jogosítványok	Átruházható Igen /nem
Intézmény létesítése	Költségvetési szerv alapítása	Nem
Intézmény átszervezése	Költségvetési szerv átalakítása	Nem
Intézmény megszüntetése	Költségvetési szerv megszüntetése	Nem
	Költségvetési szerv alapító okiratának kiadása	Nem
Az intézmény működését szabályozó dokumentumok (szmsz, házirend) jóváhagyása	Költségvetési szerv szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása	A szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásának kivételével valamennyi átruházható
Az intézmény vezetőinek tekintetében a munkáltatói jogok gyakorlása	költségvetési szerv vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy vezetői megbízásának visszavonása, a vele kapcsolatos egyéb munkáltatói jogok gyakorlása,	Nem
Az intézmény működésének folyamatos felügyelete és ellenőrzése	költségvetési szerv tevékenységének szabályszerűségi, pénzügyi, valamint teljesítmény-ellenőrzése,	Nem

	költségvetési szerv jelentéstételre vagy beszámolóra való kötelezése,	Igen
	Egyedi utasítás adása feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására.	Igen

A fenntartó fogalma a Közműv.tv. értelmében:

Nyilvános könyvtár: önkormányzat, önkormányzati társulás

Közgyűjtemény: az állam, a helyi önkormányzat, valamint az országos kisebbségi önkormányzat, a köztestület és a közalapítvány

Közművelődési intézmény: költségvetési szerv alapítására jogosult (2008. évi CV. tv. szerint: helyi önkormányzat, a helyi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása, a többcélú kistérségi társulás, települési, területi kisebbségi önkormányzat ill. települési, területi kisebbségi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása)

Közműv.tv.-ben nevesített fenntartói jogosítványok	2008. évi CV. törvényben nevesített irányítói jogosítványok	Átruházható Igen /nem
	Költségvetési szerv alapítása	Nem
	Költségvetési szerv átalakítása	Nem
	Költségvetési szerv megszüntetése	Nem
Könyvtár, közművelődési intézmény alapító okiratának kiadása	Költségvetési szerv alapító okiratának kiadása	Nem
Könyvtár, közművelődési intézmény szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása	Költségvetési szerv szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása	Nem
Egyes muzeális intézmények vezetőit megbízza, ill. vezetői megbízását visszavonja	költségvetési szerv vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy vezetői megbízásának visszavonása, a vele kapcsolatos egyéb munkáltatói jogok gyakorlása,	Nem
Szakértők közreműködésével értékeli a könyvtár szakmai tevékenységét	költségvetési szerv tevékenységének szabályszerűségi, pénzügyi, valamint teljesítmény- ellenőrzése,	Nem
Meghatározza a könyvtár feladatait, kiegészítő feladatait		Nem (ha alapító okiratban, szakfeladatként)
Beiratkozási díj mértékének meghatározása		Nem (a döntés rendeleti formát igényel)

Könyvtárhasználati szabályzat meghatározása		Igen
Könyvtárhasználati feltételek és kedvezmények meghatározása		Igen
Jóváhagyja a könyvtár fejlesztésére vonatkozó terveket		Igen
Ellátja a könyvtár fenntartásával, irányításával kapcsolatos más jogszabályokban meghatározott feladatokat		Feladatonként vizsgálendő
Jóváhagyja a közművelődési intézmény munkatervét		Igen
Jóváhagyja a közművelődési intézmény költségvetését		Igen (de a rendeletben való elfogadás nem)
Kiadja az általa fenntartott közművelődési intézmény működési engedélyét		Igen

A Ttv. 8. §-a szerinti társulásnál a Kt. szerinti irányítói jogosítványok tekintetében - a költségvetési szerv vezetőjével és a gazdasági vezetőjével kapcsolatban - leírtakat a többcélú kistérségi társulás esetén is alkalmazni kell! (A többcélú társulásnál polgármester alatt a társulási tanács elnökét kell érteni.)

(A hatáskör átruházással kapcsolatban figyelemmel kell lenni az Ötv. 10. §-ában meghatározott szabályokra (mely hatáskörök nem ruházhatóak át), valamint arra, hogy az Ötv. 9. § (3) bekezdése alapján a hatáskör gyakorlója a hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, ill. a hatáskört visszavonhatja.)